

Sygnatura akt: I C 15/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 września 2017 roku

Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Ludmiła Dulka - Twarogowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Arleta Ratajczak

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2017 roku w Wąbrzeźnie na rozprawie

sprawy z powództwa: **Gminy P.**

przeciwko: **Gminie M. W.**

- o zapłatę

I. zasądza od pozwanej Gminy M. W. na rzecz powódki Gminy P. kwotę 48.745,18 zł (czterdzieści osiem tysięcy siedemset czterdzieści pięć złotych osiemnaście groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

- od kwoty 16.168,42 zł (szesnaście tysięcy sto sześćdziesiąt osiem złotych czterdzieści dwa grosze) od dnia 27 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty,

- od kwoty 11.666,13 zł (jedenaście tysięcy sześćset sześćdziesiąt sześć złotych trzynaście groszy) od dnia 25 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty,

- od kwoty 8.357,41 zł (osiem tysięcy trzysta pięćdziesiąt siedem złotych czterdzieści jeden groszy) od dnia 17 września 2016 roku do dnia zapłaty,

- od kwoty 12.553,22 zł (dwanaście tysięcy pięćset pięćdziesiąt trzy złote dwadzieścia dwa grosze) od dnia 03 września 2016 roku do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. zasądza od pozwanej Gminy M. W. na rzecz powódki Gminy P. kwotę 4.253,38 zł (cztery tysiące dwieście pięćdziesiąt trzy złote trzydzieści osiem groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sędzia

Ludmiła Dulka – Twarogowska

ZARZĄDZENIE

1. (...);

2.(...)

SSR Ludmiła Dulka - Twarogowska

Wąbrzeźno, dnia 06 września 2017 r.

UZASADNIENIE

W dniu 2 stycznia 2017r. powódka Gmina P., zastępowana przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, skierowała do Sądu pozew przeciwko Gminie M. W. domagając się zasądzenia od pozwanej na swoją rzecz kwoty 72.963,01 wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie: - od kwoty 23.473,26 zł od 27 sierpnia 2016r. do dnia zapłaty, - od kwoty 17.336,70 zł od 25 sierpnia 2016r. do dnia zapłaty, - od kwoty 13.419,24 zł od 17 września 2016r. do dnia zapłaty, - od kwoty 18.733,81 zł od 02 września 2016r. do dnia zapłaty, wnosząc jednocześnie o zasądzenie kosztów procesu.

Uzasadniając swoje żądanie powódka wskazała, że w prowadzonej przez siebie Szkole Podstawowej w P. zatrudniała i zatrudnia na podstawie mianowania nauczyciela A. T., która w okresie od 11 września 2011r. do 31 sierpnia 2014r. oraz od 1 września 2014r. do 31 sierpnia 2018r. jest zwolniona z obowiązku świadczenia pracy w szkole z zachowaniem prawa do wynagrodzenia, z uwagi na objęcie funkcji związkowej w Zarządzie Oddziału (...) w W.. Ponieważ wskazana organizacja związkowa swoją działalnością na szczeblu gminnym obejmowała prowadzone przez pozwaną Szkoły Podstawowe nr (...) i 3 w W., Gimnazjum (...) w W. oraz Przedszkole (...) w W., placówki te z mocy art. 34¹ ustawy z dnia 23 maja 1991r. o związkach zawodowych są zobowiązane do refundowania kosztów wynagrodzenia A. T. (k.2-10).

W odpowiedzi na pozew, w dalszych pismach procesowych oraz na rozprawie pozwana domagał się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia od powódki na swoją rzecz kosztów procesu uwzględniających koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Uzasadniając swoje stanowisko pozwana podniosła, że roszczenie powódki oparte o art. 34¹ u.o.z.z. jest pozbawione podstaw prawnych, bowiem przepis ten nie dotyczy pracodawcy, który otrzymuje od Skarbu Państwa środki na pokrycie wynagrodzenia pracownika związkowca w formie subwencji oświatowej ogólnej. Tym samym zwrot powódce kosztów wynagrodzenia pracownika oddelegowanego do pracy związkowej prowadziłby do jej nieuzasadnionego, bezprawnego wzbogacenia i pozostawał w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego. Pozwana zarzuciła także brak udowodnienia wypłaty miesięcznych wynagrodzeń A. T., podniosła brak zawartego przez strony porozumienia z winy powódki, przy czym porozumienie takie mogłoby zostać zawarte jedynie przez gminę, a nie przez jednostki, które nie posiadają osobowości prawnej. Ponadto sformułowała zarzut przedawnienia roszczenia regresowego w zakresie obejmującym co najmniej cały rok 2013, ponieważ świadczenie miało charakter okresowy i stawało się wymagalne od dnia następnego po wypłacie wynagrodzenia. Pozwana wносиła również o oddalenie wniosku powódki o zasądzenie kosztów procesu, albowiem nie dała powodu do wytoczenia powództwa i dopiero w toku procesu, tj. 22 maja 2017 roku mogła zapoznać się dokumentami rachunkowymi, natomiast powódka przez okres 2012-2016 działała nierzetelnie (k.108-112, k.145-149, k.396-400).

Powódka w piśmie procesowym z 07 kwietnia 2017 roku wskazała, że subwencja oświatowa nie pokrywa jej wszystkich wydatków oświatowych, a zatrudnianie A. T. wiązało się nawet z otrzymywaniem niższej subwencji. Sposób naliczenia należności został wyjaśniony w korespondencji przedsądowej i jest on analogiczny do tego, który stanowił podstawę podpisanego w 2016 roku przez strony porozumienia, stanowiącego uznanie przez pozwaną odpowiedzialności za zapłatę. Według powódki dyrektorzy poszczególnych placówek oświatowych należących do pozwanej posiadali wiedzę odnośnie szczegółowych danych potrzebnych do rozliczeń i umocowanie do kierowania bieżącymi sprawami szkoły, a korespondencja Wójta Gminy P. i Burmistrza Miasta W. stanowiła kontynuację wymiany pism pomiędzy dyrektorami placówek. Pozwana wyraziła stanowisko, iż brak zawarcia porozumienia pomiędzy pracodawcami nie może uniemożliwiać dochodzenia roszczenia z art. 34¹ u.o.z.z i za bezzasadny uznała zarzut przedawnienia roszczenia, ponieważ nie dotyczy ono stosunku pracy, ani nie wynika z prowadzonej działalności gospodarczej (k.138-141).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka prowadzi Szkołę Podstawową w P., w której zatrudnia A. T. posiadającą stopień nauczyciela mianowanego. Na wnioski (...) w W., poparte przez Związek (...) w B., Dyrektor Szkoły Podstawowej w P. oddelegowała w wymiarze całego etatu z prawem do wynagrodzenia A. T. – prezesa Zarządu Oddziału (...) w W. do pracy w zakładowej organizacji

związkowej – (...) na czas od 1 września 2011 roku do 31 sierpnia 2014 roku, a następnie od 1 września 2014 roku do 31 sierpnia 2018 roku, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.

Działalność Zarządu Oddziału (...) w W. obejmuje m.in. placówki oświatowe w postaci (...) i (...) w W., Gimnazjum nr (...) w W. i Przedszkole (...) w W., do których prowadzenia jest zobowiązana pozwana. Powódka w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2015 roku wypłacała A. T. wynagrodzenie za pracę i jego pochodne.

Okoliczności bezsporne, ponadto dowody:

- **akt nadania stopnia zawodowego nauczyciela A. T. (k.15-16);**
- **pismo Zarządu Oddziału (...) w W. z 17.05.2011r. (k.17);**
- **pismo Dyrektora Szkoły Podstawowej w P. z 18.05.2011r. (k.18),**
- **pismo Prezesa O. (...) z 16 i 25.06.2011r. (k.19, k.20);**
- **zeznania świadka E. M. na rozprawie z 10.05.2017r. (k.189-191, czas rejestracji: 00:33:20-00:52:04);**
- **zeznania świadka A. T. na rozprawie z 10.05.2017r. (k.189-191, czas rejestracji: 00:54:56-01:01:28);**
- **zeznania świadka M. F. na rozprawie z 10.05.2017r. (k.189-191, czas rejestracji: 01:04:11-01:30:55);**
- **zeznania świadka W. B. na rozprawie z 12.06.2017r. (k.394-395, czas rejestracji: 00:04:57-00:46:13);**
- **zeznania świadka A. M. na rozprawie z 12.06.2017r. (k.394-395, czas rejestracji: 00:50:40-00:46:13-01:23:00);**
- **zeznania M. S. reprezentującego powódkę z 26.07.2017r. (k.408-409, czas rejestracji 00:02:14-00:46:54).**

W 2013 roku powódka poniosła na rzecz A. T. koszty w łącznej kwocie 54.841,11 zł, które obejmowały: wynagrodzenie za pracę – 41.533,20 zł, dodatkowe wynagrodzenie roczne (tzw. trzynastka) – 3.160,78 zł, świadczenie urlopowe za 2013 roku – 1.093,93 zł, dofinansowanie do wycieczki z zfsw.socjal. – 287,50 zł, składka na ZUS – 7.670,69 (za okres od 01.01.2013r. do 31.03.2013r. – 2.316,03 zł, za okres od 01.04.2013r. do 31.12.2013r. – 5.354,66 zł), a także 1.095 zł składki na Fundusz Pracy za 2013 rok.

Suma ilości członków (...) w Oddziale W. z każdego miesiąca 2013 roku wynosiła 2.253 osoby, natomiast suma ilości członków tej organizacji ze wszystkich miesięcy 2013 roku zatrudnionych w placówkach należących do pozwanej wynosiła:

- a) w Szkole Podstawowej nr (...) w W. - 300, co stanowiło 13,32 % ogólnej liczby członków (...),
- b) w Szkole Podstawowej nr (...) w W. – 233, co stanowiło 10,34 % ogólnej liczby członków (...),
- c) w Gimnazjum nr 1 w W. – 208 , co stanowiło 9,23 % ogólnej liczby członków (...),
- d) w Przedszkolu Bajka w W. – 254, co stanowiło 11,27 % ogólnej liczby członków (...).

Dowody:

- **listy płac dla nauczycieli za rok 2013r. (k.210-245, k.270-272, k.276-278, k.282-283v);**

- zestawienie ilości członków (...) w Oddziale W. w okresie 01.01.2013r.-31.12.2013r. (k.204-206);

- zawiadomienia ZUS o wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe (k.285-286, k.306, k.334).

W 2014 roku powódka poniosła na rzecz A. T. koszty w łącznej kwocie 56.016,53 zł, które obejmowały: wynagrodzenie za pracę – 41.533,20 zł, dodatkowe wynagrodzenie roczne (tzw. trzynastka) – 3.239,93 zł, świadczenie urlopowe za 2014 roku – 1.093,93 zł, świadczenia z z.f.ś.socjal. – 1.356 zł, składka na ZUS – 7.696,52 zł, a także składka na Fundusz Pracy – 1.096,95 zł.

Suma ilości członków (...) w Oddziale W. z każdego miesiąca 2014 roku wynosiła 2.444, natomiast suma ilości członków tej organizacji z poszczególnych miesięcy 2014 roku zatrudnionych:

- a) w Szkole Podstawowej nr (...) w W. wynosiła 313, co stanowiło 12,81 % ogólnej liczby członków (...),
- b) w Szkole Podstawowej nr (...) w W. – 228, co stanowiło 9,33 % ogólnej liczby członków (...),
- c) w Gimnazjum nr 1 w W. – 172 , co stanowiło 7,04 % ogólnej liczby członków (...),
- d) w Przedszkolu Bajka w W. – 260, co stanowiło 10,64 % ogólnej liczby członków (...).

Dowody:

- listy płac dla nauczycieli za rok 2014 (k.246-269, k.273-275, k.279-281, k.284-284v, k.290-305v);

- zestawienia ilości członków (...) w Oddziale W. w okresach 01.01.2014r.-31.08.2014r. i 01.09.2014r.-31.12.2014 (k.207-208, k.288-289);

- zawiadomienia ZUS o wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe (k.285-286, k.306);

W 2015 roku powódka poniosła na rzecz A. T. koszty w łącznej kwocie 55.860,50 zł, które obejmowały: wynagrodzenie za pracę – 41.533,20 zł, dodatkowe wynagrodzenie roczne (tzw. trzynastka) – 3.239,93 zł, świadczenie urlopowe – 1.093,93 zł, świadczenia z z.f.ś.socjal. – 1.200 zł, składka na ZUS zł – 7.696,50 zł, składka na Fundusz Pracy – 1.096,94 zł.

Suma ilości członków (...) w Oddziale W. z każdego miesiąca 2015 roku wynosiła 2.031 osób, natomiast suma ilości członków tej organizacji z każdego miesiąca 2015 roku zatrudnionych:

- a) w Szkole Podstawowej nr (...) w W. wynosiła 328, co stanowiło 16,15 % ogólnej liczby członków (...),
- b) w Szkole Podstawowej nr (...) w W. – 235, co stanowiło 11,57 % ogólnej liczby członków (...),
- c) w Gimnazjum nr 1 w W. – 161, co stanowiło 7,93 % ogólnej liczby członków (...),
- d) w Przedszkolu Bajka w W. 240, co stanowiło 11,82 % ogólnej liczby członków (...).

Dowody:

- listy płac nauczycieli za rok 2015 (k.310-321, k.325-333, k.338-351, k.355-367v);

- zestawienia ilości członków (...) w Oddziale W. w okresach 01.01.2015r.-31.03.2015r., 01.04.2015r.-30.06.2015r., 01.07.2015r.-30.09.2015r. i 01.10.2015r.-31.12.2015r. (k.308-309, k.323-324, k.336-337, k.353-354);

- zawiadomienia ZUS o wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe (k.306, k.334).

W latach 2012 - 2015 Dyrektor Szkoły Podstawowej w P. wzywała Dyrektorów (...) i 3 w W., Przedszkola (...) w W. i Gimnazjum nr 1 w W. do podpisania porozumień, które jednocześnie zostały im przesłane w roku 2012 i 2014, ustalających, iż w związku z oddelegowaniem pracownika Szkoły Podstawowej w P. A. T. do pracy w Zarządzie Oddziału (...) w W. na okres od 01.09.2011r. do 31.08.2014r. i następnie od 01.09.2014r. do 31.08.2018r. w pełnym wymiarze czasu pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia, dyrektor Szkoły Podstawowej w P. będzie wystawiał noty obciążeniowe dla tych placówek w zakresie kosztów związanych z zatrudnieniem wskazanego pracownika stosownie do liczbowego udziału członków organizacji (...) zatrudnionych w każdej z placówek, obejmujących wynagrodzenie, zakładowy fundusz świadczeń pracowniczych. oraz pochodne wynagrodzenia (ZUS, FP).

Najpóźniej 09 stycznia 2013r. Burmistrz Miasta W. posiadał pełną wiedzę o roszczeniach kierowanych przez Szkołę Podstawową w P. względem prowadzonych przez Gminę M. W. placówek oświatowych.

Dowody:

- pisma wraz z potwierdzeniami nadania oraz projektami porozumień (k.22-41v);

- pisma z-cy Burmistrza Miasta W. z 22.07.2016r. i 12.10.2016r. (k.60-61v).

Dnia 03 listopada 2014r. Dyrektor Szkoły Podstawowej w P. zawarła porozumienia z dyrektorami: Specjalnego (...) w D., Szkoły Podstawowej w J., Gimnazjum Publicznego w (...), Zespołów Szkół w Z., R., M. i W., Zespołu Szkół Zawodowych w W., Zespołu Szkół Ogólnokształcących w W., w oparciu o które miała wystawiać noty obciążeniowe dla tych placówek w zakresie kosztów związanych z zatrudnianiem A. T. (wynagrodzenie, z.f.ś.s., ZUS, FP), która została oddelegowana do pracy w Zarządzie Oddziału (...) w W. na okres od 01.09.2014r. do 31.08.2018r. w pełnym wymiarze czasu pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.

Dowody:

- porozumienia nr (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) (k.93-101).

W dniu 20 czerwca 2016r. strony zawarły na okres od 1 stycznia 2016r. do 31 sierpnia 2018r. porozumienie, w oparciu o które pozwana zobowiązała się uczestniczyć w kosztach utrzymania etatu nauczycielskiego A. T., zwolnionej z obowiązku świadczenia pracy w okresie od 1 września 2014r. do 31 sierpnia 2018r. z zachowaniem prawa do wynagrodzenia, w celu umożliwienia pełnienia w pełnym wymiarze godzin pracy funkcji Prezesa Zarządu Oddziału (...) w międzyzakładowej organizacji związkowej, obejmującym swoim działaniem szkoły i placówki prowadzone na terenie powiatu (...), w tym szkoły prowadzone przez pozwaną. Wskazane porozumienie nie regulowało kwestii wynagrodzenia A. T. poniesionych przed 1 stycznia 2016 r.

Okoliczności bezsporne, ponadto dowód:

- porozumienie z 20.06.2016r. (k.90-92).

W dniu 03 sierpnia 2016r. Dyrektor Szkoły Podstawowej w P. wystawiła noty księgowe z 14-dniowym terminem płatności od daty przytrzymania, w łącznej wysokości 72.963,01 zł za obsługę związku zawodowego (...) za okres od 1 stycznia 2013r. do 31 grudnia 2015r., obciążające:

- Szkołę Podstawową nr (...) w W. kwotą 23.473,26 zł, przy czym nota została doręczona w dniu 12 sierpnia 2016r.,
- Szkołę Podstawową nr (...) w W. kwotą 17.336,70 zł, przy czym nota została doręczona w dniu 10 sierpnia 2016r.,
- Gimnazjum nr 1 w W. kwotą 13.419,24 zł, przy czym nota została doręczona w dniu 2 września 2016r.,

- Przedszkole Miejskie Bajka w W. kwotą 18.733,81 zł, przy czym nota została doręczona w dniu 19 sierpnia 2016r.

Pozwana nie dokonała płatności objętych wskazanymi notami księgowymi.

Okoliczności bezsporne, ponadto dowody:

- noty księgowe z 03.08.2016r. (k.50-54)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w przeważającym zakresie okazało się uzasadnione.

Stan faktyczny w sprawie został ustalony w oparciu o dowody w postaci dokumentów prywatnych i ich kserokopii, co do których nie było podstaw, aby podważyć ich wiarygodność. Ponadto Sąd oparł się na wiarygodnych relacjach świadków oraz dowodzie z przesłuchania stron.

Zgodnie z art. 34¹ ust. 1 ustawy z dnia 22 października 2015 roku o związkach zawodowych (Dz.U.2015.1881 j.t. z późn.zm.), pracodawcy objęci działaniem międzyzakładowej organizacji związkowej ponoszą koszty, w tym koszty wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne, związane z zatrudnianiem pracownika zwolnionego:

1) z obowiązku świadczenia pracy na okres kadencji w zarządzie międzyzakładowej organizacji związkowej - na podstawie art. 31 ust. 1 w związku z art. 34 ust. 2,

2) od pracy zawodowej z zachowaniem prawa do wynagrodzenia - na podstawie art. 31 ust. 3,

odpowiednio do udziału liczby członków tej organizacji zatrudnionych u danego pracodawcy w łącznej liczbie członków tej organizacji zatrudnionych u wszystkich pracodawców objętych działaniem tej organizacji - w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.

Z kolei art. 34¹ ust. 4 cytowanej ustawy stanowi, iż sposób i tryb ponoszenia kosztów, o których mowa w ust. 1, określa każdy pracodawca, który zwolni pracownika lub pracowników z obowiązku świadczenia pracy lub od pracy zawodowej z zachowaniem prawa do wynagrodzenia, w zakresie dotyczącym kosztów związanych z zatrudnianiem tego pracownika lub tych pracowników.

Wskazany przepis ustanawia obowiązek wspólnego ponoszenia wszystkich kosztów związanych ze zwolnieniem od pracy działacza związkowego przez wszystkich pracodawców, którzy zatrudniają pracowników będących członkami tego związku, w oparciu o zasadę proporcjonalności, a więc odpowiednio do udziału liczby członków związku zatrudnionych u każdego z pracodawców w łącznej liczbie członków związku zatrudnionych u wszystkich pracodawców objętych działaniem związku, w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy. Przepis ten nie precyzuje jednak mechanizmu rozliczenia tych kosztów pomiędzy właściwymi pracodawcami, dlatego za celowe uznaje się zawieranie przez wszystkie zainteresowane podmioty umów cywilnoprawnych w formie porozumień refundacyjnych określających zasady i terminy zwrotu poniesionych kosztów.

W niniejszej sprawie, w odniesieniu do okresu objętego pozwem, a więc od 1 stycznia 2013r. do 31 grudnia 2015r. strony procesu nie były związane tego rodzaju porozumieniem, lecz w żadnej mierze okoliczność ta nie może pozbawiać powódki, która pokryła koszty związane z zatrudnianiem A. T., prawa dochodzenia przed Sądem ich zwrotu od pracodawców uchylających się od realizacji ciężącego na nich obowiązku partycypacji we właściwych proporcjach w tych kosztach. Jak słusznie podnosi się w literaturze i orzecznictwie, żądania tego rodzaju, jak sformułowane w pozwie przez powódkę, mają charakter swoistego roszczenia regresowego możliwego do dochodzenia w zwykłym postępowaniu cywilnym, nawet w przypadku braku porozumienia pomiędzy pracodawcami (vide: Krzysztof Baran, Zbiorowe Prawo Pracy – Komentarz, warszawa 2010, s.318-319; wyrok SN z 12.01.2012r., sygn. I PK 72/11, Legalis nr 555728).

Jednocześnie należy zauważyć, iż poszczególni pracodawcy (szkoły, przedszkole) będący instytucjami oświatowymi prowadzonymi przez powódkę oraz pozwaną, nie dysponowali zdolnością prawną, co oznacza, iż nie mogli być stronami stosunków cywilnoprawnych, a więc zawierać ważnych porozumień, jak też nie posiadali zdolności sądowej (vide: wyrok SA we Wrocławiu z 16.01.2012r., sygn. I Acz 32/12, Legalis nr 732875). Stronami porozumienia mogły być natomiast gminy – powódowa i pozwana, która jak ustalono najpóźniej w dacie 9 stycznia 2013r. posiadała pełną wiedzę o roszczeniach powódki i jej dążeniu do zawarcia porozumień.

Sąd nie podzielił twierdzenia pozwanej, iż roszczenie powódki dotyczące zwrotu części kosztów związanych z zatrudnieniem A. T. zostało zaspokojone i jest nieuzasadnione, z uwagi na coroczne uzyskiwanie dotacji oświatowej z budżetu państwa, która je w pełni pokrywała.

Po pierwsze Sąd nie widzi przyczyn, dla których w ogóle należałoby łączyć subwencję oświatową z uregulowaniem zawartym w art. 34¹ u.o.z.z., ponieważ są to dwie różne i niezależne od siebie instytucje. Przepis art. 34¹ u.o.z.z., ani też żaden inny, nie zawiera wyłączenia, czy ograniczenia możliwości domagania się przez pracodawcę, który zwolnił pracownika pełniącego funkcję związkową z obowiązku świadczenia pracy lub od pracy zawodowej z zachowaniem prawa do wynagrodzenia, od innych pracodawców zatrudniających członków tej organizacji w kosztach, związanych z zatrudnieniem pracownika zwolnionego i nie ma żadnych podstaw, aby takie ograniczenia stosować.

Po drugie, nawet, gdyby uznać wskazane stanowisko za nietrafne, to i tak zarzuty pozwanej nie byłyby uzasadnione.

Subwencja ogólna stanowi pewnego rodzaju transfer środków finansowych z budżetu państwa do budżetu części jednostek samorządu terytorialnego na zwiększenie ich zasobów finansowych spowodowanych zbyt niskimi dochodami pozyskiwanymi ze źródeł własnych. Środki z tego źródła mogą być przekazywane na dowolny cel mieszczący się w zadaniach (...). Problematykę subwencji, określa ustawa z 13 listopada 2003r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U.2016.198 j.t.). Subwencje ogólne dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego składają się, według art. 7 ust. 1 tej ustawy, ze stosownych części (wyrównawczej, równoważącej – dla gmin i powiatów, wyrównawczej i regionalnej – dla województw, wreszcie oświatowej – dla gmin, powiatów i województw). Cechami charakterystycznymi subwencji są:

- bezzwrotność – właściwie przyznana subwencja nie podlega zwrotowi do budżetu państwa; nie wyklucza to jednak zwrotu nienależnie pobranej subwencji,
- nieodpłatność – gmina w zamian za uzyskanie subwencji z budżetu państwa nie musi świadczyć żadnych usług na rzecz Skarbu Państwa,
- ogólność – subwencja jest kierowana na finansowanie ogółu zadań własnych gminy,
- uzupełniający i ogólny charakter, swoboda dysponowania tymi środkami przez władze gminy.

Najważniejszym składnikiem subwencji ogólnej jest część oświatowa, ustalana na finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U.2004.256.2572 z późn.zm.). Wielkość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala corocznie ustawa budżetowa. Przepisy gwarantują minimalną wysokość tej kwoty. Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego kwotę przeznaczoną na część oświatową subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala się w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym, skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych. Kwota części oświatowej subwencji ogólnej jest rozdzielana pomiędzy poszczególne jednostki samorządu terytorialnego na podstawie algorytmu, określanego corocznie w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego. Subwencja dla poszczególnych samorządów musi uwzględniać: typy i rodzaje szkół i placówek prowadzonych przez te jednostki, stopnie awansu zawodowego nauczycieli, liczbę uczniów w szkołach i placówkach. Algorytm podziału subwencji oświatowej jest corocznie

modyfikowany, przy czym jego głównym elementem jest przeliczeniowa liczba uczniów i wychowanków, którą stanowi liczba uczniów lub wychowanków rzeczywiście uczęszczających do placówek oświatowych powiększona o umowną liczbę uczniów i wychowanków z poszczególnych grup: uczniów z terenów wiejskich, uczniów niepełnosprawnych, mniejszości narodowych, klas sportowych. W celu powiększenia liczby uczniów stosowane są tzw. mnożniki (wagi) powiększające liczbę uczniów znajdujących się w danej sytuacji. Ogólna liczba przeliczeniowych uczniów i wychowanków odzwierciedla zakres zadań oświatowych realizowanych przez dany samorząd oraz ich koszt. Im więcej uczniów i wychowanków przeliczeniowych, tym wyższą kwotę subwencji oświatowej otrzyma gmina (vide: A. Borodo, Samorząd terytorialny. System prawnofinansowy, LexisNexis, Warszawa 2006, s. 157; Z. Ofiarski, Subwencje i dotacje jednostek samorządu terytorialnego. Wydawnictwo Difin, Warszawa 2002; A. Świrski, Subwencje jako źródło dochodów gminy, Zeszyty Naukowe SGGW - Ekonomia i Organizacja Gospodarki Żywnościowej, nr 65, 2008, s. 170; M. Adamowicz, M., Kmieciński, Finansowanie oświaty w jednostkach samorządu terytorialnego w Polsce. Rozprawy Społeczne 2017, Tom 11, Nr 1, s. 68-77).

Wbrew twierdzeniom pozwanej wysokość części oświatowej subwencji ogólnej nie zależy od liczby nauczycieli zatrudnionych przez daną jednostkę samorządu terytorialnego, lecz m.in. od – jak słusznie zauważyła powódka – udziału procentowego nauczycieli poszczególnych stopni awansu zawodowego w ogólnej liczbie nauczycieli szkół prowadzonych przez daną jednostkę. Algorytm preferuje nauczycieli dyplomowanych, co oznacza, że im większy jest udział w zatrudnieniu nauczycieli mianowanych, tym niższa wysokość subwencji. Powódka przedstawiła symulację wysokości subwencji uwzględniającą zarówno zatrudnienie A. T. w swojej placówce, jak i brak takiego zatrudnienia, która wprawdzie dotyczy roku 2016r., lecz pozwala dobrze zobrazować wskazaną kwestię. A. T. jest nauczycielem mianowanym, a więc jej zatrudnianie przez powódkę musiało przekładać się na uzyskiwanie przez powódkę niższej subwencji oświatowej, niż gdyby nie była pracownikiem Szkoły Podstawowej w P..

Jak wynika z treści § 2 rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 grudnia 2013r. oraz z 15 grudnia 2014r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2014 i 2015 (Dz.U.2013.1687 oraz Dz.U.2014.1977), z subwencji oświatowej winny zostać sfinansowane nie tylko wydatki bieżące (w tym wynagrodzenia pracowników wraz z pochodnymi) szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, ale także szereg innych celów opisanych w pkt 2-11 wskazanych rozporządzeń. O konkretnym przeznaczeniu środków z subwencji oświatowej decyduje wyłącznie organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, albowiem w przeciwieństwie do dotacji, niewykorzystane środki z nich pochodzące nie podlegają zwrotowi.

Tym samym powódka posiadała zakres swobody w decydowaniu o tym, na co konkretnie przeznaczona otrzymywana z budżetu państwa subwencję i gdyby nie wypłacała wynagrodzenia za pracę wraz z jego pochodnymi na rzecz A. T., mogłaby z tych środków sfinansować inne cele – chociażby przykładowo w zakresie dotowania publicznych oraz niepublicznych szkół i placówek prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego i przez osoby fizyczne, finansowania zadań z zakresu kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli, wydatków związanych z indywidualnym nauczaniem (por. pkt 2-11 § 2 cytowanych rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej).

Wreszcie należało mieć na względzie, iż pozwana zawarła z powódką porozumienie, w oparciu o które począwszy od 2016r. partycypuje w kosztach zatrudnienia A. T.. Tym samym aktualnie pozwana uznaje swoje zobowiązania względem powódki za uzasadnione faktycznie i prawnie, lecz tylko za okres od 2016r. Twierdzenia pozwanej wyrażone przez Burmistrza Miasta W., iż zawarcie wskazanego porozumienia i pokrywanie części kosztów generowanych przez A. T. nastąpiło wyłącznie w imię utrzymania dobrych stosunków sąsiedzkich z powódką, jawią się jako nielogiczne i niezgodne z doświadczeniem życiowym, skoro organy gminy wiąże dyscyplina finansów publicznych i nie powinny wypełniać zobowiązań, które uważają za bezpodstawne.

W świetle powyższego roszczenie powódki należało uznać za uzasadnione co do zasady.

Przy czym Sąd uznał za chybiony podniesiony przez pozwaną zarzut nieudowodnienia poniesienia przez powódkę kosztów związanych z wypłatą wynagrodzenia dla pracownika związkowego. Z załączonych bowiem list płac za

poszczególne miesiące w latach 2013-2015 jednoznacznie wynika, że wskazane w nich kwoty wynagrodzenia zostały przekazane na konta nauczycieli w nich wymienionych, w tym A. T. oraz w jakich datach to nastąpiło (k.210-284,290-305,310-321,325-332,338-351,355-367). Ponadto okoliczność otrzymywania wynagrodzenia od strony powodowej potwierdziła także sama A. T. w złożonych przez siebie zeznaniach w charakterze świadka (k.189-191, czas rejestracji: 00:54:56-01:01:28).

W dalszej kolejności wymagane było ustalenie, czy i w jakim zakresie dochodzone roszczenie uległo przedawnieniu – z uwagi na podniesiony zarzut strony pozwanej.

Zgodnie z art. 117 kc, z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata (art. 118 kc). W myśl art. 120 § 1 kc, bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Pojęcie wymagalności roszczenia nie zostało zdefiniowane przez żaden przepis kodeksu cywilnego. Bieg terminu przedawnienia roszczenia wynikającego z zobowiązania rozpoczyna się w dniu, w którym świadczenie powinno być spełnione. W orzecznictwie przyjmuje się, że roszczenie staje się wymagalne wtedy, gdy wierzyciel może skutecznie żądać od dłużnika zadośćuczynienia jego roszczeniu (vide: wyrok SN z 12.02.1991r., sygn. III CRN 500/90, OSN 1992, nr 7-8, poz. 137). Ustawowym skutkiem przedawnienia jest powstanie po upływie terminu przedawnienia po stronie tego, przeciwko komu przysługuje roszczenie, uprawnienia do uchylenia się od jego zaspokojenia (tzw. zarzut peremptoryjny). Wykonanie tego uprawnienia powoduje, że roszczenie już nie może być skutecznie dochodzone. Dotyczy to nie tylko roszczenia głównego, ale i odsetek za opóźnienie (vide: uchwała SN z 10.11.1995r., sygn. III CZP 156/95, OSNCP 3/96/31.). Przedawnione roszczenie zmienia się w tzw. zobowiązanie naturalne, którego cechą jest niemożność jego przymusowej realizacji.

Na gruncie niniejszej sprawy należy stwierdzić, iż roszczenie powódki - jako dotyczące świadczenia okresowego – podlegało trzyletniemu okresowi przedawnienia.

W ocenie Sądu podniesiony przez pozwaną zarzut częściowego przedawnienia roszczenia okazał się uzasadniony w odniesieniu do wszystkich świadczeń za rok 2013, przy uwzględnieniu, iż pierwsze wynagrodzenie w 2014 roku zostało wypłacone A. T. w dniu 2 stycznia 2014 roku, a pozew wniesiono do Sądu 2 stycznia 2017 roku.

Z przedstawionego przez powódkę zestawienia ilości członków (...) Oddział W. za okres od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku wynikało, iż ich liczba zmieniała się w poszczególnych miesiącach. W celu dokonania właściwych obliczeń ogólnej liczby członków wskazanego związku zawodowego należało zsumować ilość wszystkich jego członków z każdego miesiąca 2013 roku z każdej placówki objętej zakresem działalności Oddziału (...) w W., co dało wynik 2.253. W odniesieniu do Szkoły Podstawowej nr (...) w W. w każdym z miesięcy ilość członków (...) wynosiła 25, co dało wynik 300 członków (25 x 12), stanowiących 13,32 % ich ogólnej liczby. W przypadku Szkoły Podstawowej nr (...) w W. ilość członków (...) w miesiącach styczeń-maj 2013 roku wynosiła 20, a od czerwca do grudnia – 19, a więc łączna ich liczba wynosiła 233, która stanowiła 10,34 % ogólnej ilości członków. W Przedszkolu Miejskim (...) w W. ilość członków (...) od stycznia do października 2013 roku wyniosła 21, a w listopadzie i grudniu po 22 osoby, co daje liczbę 254, stanowiącą 11,27 % ogólnej liczby członków. Z kolei w Gimnazjum (...) w W. w okresie styczeń-czerwiec 2013 roku było 18 członków, a od września do grudnia 2013 roku – 16, co przekładało się na 9,23 % ogólnej liczby członków. Wszystkie cztery wymienione placówki posiadały więc 995 członków (300 + 233 + 254 + 208) (...) Oddziału W., co stanowiło 44,16 % ogólnej liczby członków tego związku wynoszącej 2.253.

W oparciu o przedłożone przez powódkę listy płac, Sąd ustalił, iż koszty poniesione na rzecz A. T. przez jej pracodawcę w 2013 roku wynosiły łącznie 54.841,11 zł i obejmowały: wynagrodzenie za pracę – 41.533,20 zł, dodatkowe wynagrodzenie roczne (tzw. trzynastka) – 3.160,78 zł, świadczenie urlopowe za 2013 roku – 1.093,93 zł, dofinansowanie do wycieczki z zfsw.socjal. – 287,50 zł, składka na ZUS za okres od 01.01.2013r. do 31.03.2013r. –

2.316,03 zł, składka na ZUS za okres od 01.04.2013r. do 31.12.2013r. – 5.354,66 zł, a także 1.095 zł składki na Fundusz Pracy za 2013 rok.

Uwzględniając wskazane koszty oraz udział liczby członków (...) Oddziału W. zatrudnionych w szkołach i przedszkolu prowadzonych przez pozwaną, w łącznej liczbie członków tej organizacji zatrudnionych u wszystkich pracodawców objętych działaniem organizacji (44,16 % z kwoty 54.841,11 zł), Sąd przyjął, iż pozwana powinna w 2013 roku partycypować w przedmiotowych kosztach w zakresie kwoty **24.217,83 zł**, która w rozbiciu na każdy z podmiotów przedstawia się następująco:

- Szkoła Podstawowa nr (...) W. – kwota 7.304,84 zł,
- Szkoła Podstawowa nr (...) W. – kwota 5.670,57 zł,
- Przedszkole Miejskie Bajka w W. – kwota 6.180,59 zł,
- Gimnazjum nr 1 w W. – kwota 5.061,83 zł.

Z kolei w oparciu o zaprezentowane przez powódkę dokumenty w postaci list płac oraz zestawień ilości członków (...) Oddziału W. za 2014 rok Sąd ustalił, iż wówczas powódka poniosła na rzecz A. T. koszty wynoszące 56.016,53 zł, które obejmowały: wynagrodzenie za pracę – 41.533,20 zł, dodatkowe wynagrodzenie roczne (tzw. trzynastka) – 3.239,93 zł, świadczenie urlopowe za 2014 roku – 1.093,93 zł, świadczenia z z.f.ś.socjal. – 1.356 zł, składka na ZUS – 7.696,52 zł, a także składka na Fundusz Pracy – 1.096,95 zł.

Suma ilości członków (...) w Oddziale W. z każdego miesiąca 2014 roku wynosiła 2.444, natomiast suma ilości członków tej organizacji z poszczególnych miesięcy 2014 roku wynosiła: w Szkole Podstawowej nr (...) w W. - 313, co stanowiło 12,81 % ogólnej liczby członków (...), w Szkole Podstawowej nr (...) w W. – 228, co stanowiło 9,33 % ogólnej liczby członków (...), w Gimnazjum (...) w W. – 172 , co stanowiło 7,04 % ogólnej liczby członków (...), zaś w Przedszkolu (...)w W. – 260, co stanowiło 10,64 % ogólnej liczby członków (...).

Tym samym wskazane podmioty prowadzone przez Gminę M. W. w 2014 roku zatrudniały 973 członków (...), co stanowiło 39,82 % ogólnej liczby członków tego związku wynoszącej 2.444. W tej sytuacji pozwana powinna partycypować w kosztach poniesionych przez powódkę na rzecz A. T. w 2014 roku w zakresie kwoty 22.305,78 zł.

Na podstawie przedłożonych przez powódkę dokumentów w postaci list płac za rok 2015 Sąd ustalił, iż w tym okresie powódka poniosła na rzecz A. T. koszty wynoszące 55.860,50 zł, które obejmowały: wynagrodzenie za pracę – 41.533,20 zł, dodatkowe wynagrodzenie roczne (tzw. trzynastka) – 3.239,93 zł, świadczenie urlopowe – 1.093,93 zł, świadczenia z z.f.ś.socjal. – 1.200 zł, składka na ZUS zł – 7.696,50 zł, składka na Fundusz Pracy – 1.096,94 zł.

Natomiast zestawienia ilości członków (...) Oddziału W. za rok 2015 wskazywały, iż suma ilości członków (...) w Oddziale W. z każdego miesiąca 2015 roku wynosiła 2.031 osób, natomiast suma ilości członków tej organizacji z każdego miesiąca 2015 roku w odniesieniu do poszczególnych jednostek oświatowych pozwanej przedstawiała się następująco: w Szkole Podstawowej nr (...) w W. wynosiła 328, co stanowiło 16,15 % ogólnej liczby członków (...); w Szkole Podstawowej nr (...) w W. – 235, co stanowiło 11,57% ogólnej liczby członków (...), w Gimnazjum (...)w W. – 161, co stanowiło 7,93% ogólnej liczby członków (...), zaś w Przedszkolu (...) w W. - 240, co stanowiło 11,82% ogólnej liczby członków (...).

Tym samym wskazane podmioty prowadzone przez Gminę M. W. w 2015 roku zatrudniały 964 członków (...), co stanowiło 47,47 % ogólnej liczby członków tego związku wynoszącej 2.031. W tej sytuacji pozwana powinna partycypować w kosztach poniesionych przez powódkę na rzecz A. T. w 2015 roku w zakresie kwoty 26.516,98 zł.

W świetle powyższego roszczenie Gminy P., po jego pomniejszeniu o kwotę 24.217,83 zł należało uznać w pozostałej części za uzasadnione co do wysokości, dlatego w pkt I wyroku Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powódki 48.745,18 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwot:

- 16.168,42 zł (23.473,26 zł – 7.304,84 zł) od 27 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty,
- 11.666,13 zł (17.336,70 – 5.670,57 zł) od 25 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty,
- 8.357,41 zł (13.419,24 – 5.061,83 zł) od 17 września 2016 roku do dnia zapłaty,
- 12.553,22 zł (18.733,81 zł – 6.180,59 zł) od 3 września 2016 roku do dnia zapłaty.

Orzeczenie o odsetkach ustawowych za opóźnienie Sąd oparł o treść przepisów art. 481 § 1 i 2 k.c., zgodnie z którymi jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie. Zobowiązania w zakresie poszczególnych kwot stały się wymagalne po upływie 14 dni od doręczeń pozwanej not księgowych wystawionych przez powódkę, przy czym w odniesieniu do kwoty 12.553,22 zł początek naliczania odsetek należało przyjąć od 3 września 2016 roku, z uwagi na popadnięcie z tą datą w opóźnienie w płatności. Nota księgowa nr (...) została doręczona Przedszkolu (...) (...) w W. w dniu 19 sierpnia 2016 r. (k.53-54), stąd termin płatności mijał w dniu 02 września 2016 r.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą ich stosunkowego rozdzielania, wyrażoną w treści art. 100 k.p.c. Koszty procesu powódki wynosiły 9.049 zł i składały się na nie: koszty zastępstwa procesowego – 5.400 zł ustalone w oparciu o § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804 z późn. zm. Dz.U.2016.1667) i opłata od pozwu – 3.649 zł. Z kolei koszty procesu pozwanego wynosiły 5.400 zł i stanowiły je koszty zastępstwa procesowego. Łącznie koszty procesu stron zamykały się kwotą 14.449 zł. Ponieważ powódka przegrała proces w zakresie 33,19 %, powinna ponieść koszty procesu wynoszące 4.795,62 zł. Różnica pomiędzy kosztami rzeczywiście poniesionymi przez powódkę, a kosztami, które powinna ponieść przy uwzględnieniu stosunku w jakim przegrała sprawę wynosi 4.253,38 zł, dlatego kwota w takiej wysokości podlegała zasądzeniu na jej rzecz od pozwanej, o czym Sąd orzekł w pkt III wyroku. Jednocześnie brak było podstaw do odstąpienia od obciążania pozwanej wskazanymi kosztami, skoro co najmniej od 9 stycznia 2013r. posiadała pełną wiedzę o roszczeniach powódki i dysponowała przekazanymi jej danymi odnośnie zarówno ogólnej liczby członków zakładowej organizacji związkowej, liczby członków (...) w prowadzonych przez siebie placówkach, a także wysokością kosztów wynikających z zatrudniania A. T. w Szkole Podstawowej w P..

Sędzia Sądu Rejonowego

Ludmiła Dulka-Twarogowska

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)

Wąbrzeźno, 20 października 2017r.

SSR Ludmiła Dulka-Twarogowska